

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційним зверненням
громадянки Ускової Анни Сергіївни щодо офіційного тлумачення
положень статті 33 Конституції України, статей 65, 156 Житлового
кодексу Української РСР, статті 2 Закону України «Про свободу
пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»

м. Київ
2 липня 2014 року
№ 72-у/2014

Справа № 2-57/2014

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича — доповідача,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянки Ускової Анни Сергіївни щодо офіційного тлумачення положень статті 33 Конституції України, статей 65, 156 Житлового кодексу Української РСР, статті 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11 грудня 2003 року № 1382–IV (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 232) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Сергейчука О. А. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Громадянка Ускова А. С. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень:

— статті 33 Конституції України, статті 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11 грудня 2003 року № 1382-IV зі змінами (далі — Закон) стосовно права особи на свободу пересування та вільний вибір місця проживання незалежно від наявності у неї реєстрації за іншою адресою або права власності на інше майно;

— статті 65 Житлового кодексу Української РСР (далі — Кодекс) щодо застосування цієї норми у правовідносинах, пов'язаних із користуванням жилими приміщеннями в будинках (квартирах) приватного житлового фонду, та щодо «не визнання права користування жилим приміщенням, якщо особа, яка проживає у наймача жилого приміщення як член його сім'ї, зберігає право користування жилою площею в іншому жилому приміщенні»;

— статті 156 Кодексу стосовно того, що члени сім'ї власника жилого будинку (квартири), які проживають разом з ним у будинку (квартирі), що йому належить, користуються жилим приміщенням нарівні з власником будинку (квартири), якщо при їх вселенні не було іншої угоди про порядок користування цим приміщенням, і що «це право обмежується наявністю у члена сім'ї реєстрації за іншою адресою або наявності у нього права власності на інше житло».

Суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що неоднозначне, на його думку, застосування Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ вказаних норм призвело до порушення його конституційних прав і свобод, зокрема права проживати у жилому приміщенні та користуватися ним.

До конституційного звернення Ускова А. С. долучила копії ухвал Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28 березня 2012 року, від 30 травня 2012 року та від 27 листопада 2013 року.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Першою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 22 травня 2014 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційне звернення має містити обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункт 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування їх положень судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Під неоднозначним застосуванням положень Конституції України або законів України слід розуміти різне застосування одних і тих же норм цих правових актів судами України, іншими органами державної влади за однакових юридично значимих обставин (Ухвала Конституційного Суду України від 12 травня 2010 року № 31-у/2010).

Аналіз конституційного звернення та доданих до нього судових рішень дає підстави для висновку, що статті 65, 156 Кодексу були застосовані судами за неоднакових юридично значимих обставин, а саме: для підтвердження права рів-

ного користування жилим приміщенням усіх членів сім'ї власника будинку, які проживають із ним; для констатації обов'язкових умов набуття такого права (у разі надання згоди всіма членами сім'ї на вселення особи у спірне приміщення та її проживання у ньому і відсутності у цієї особи встановленого права користування іншим жилим приміщенням); для підтвердження права наймача в установленому порядку за письмовою згодою всіх членів сім'ї, які проживають із ним, вселити в займане ним жилае приміщення свою дружину, батьків, а також інших осіб.

Із наданих автором клопотання копій судових рішень випливає, що в жодному з них положення статті 33 Конституції України, статті 2 Закону не застосовувались. У разі, коли положення Конституції або законів України, офіційне тлумачення яких просить дати суб'єкт права на конституційне звернення, не були застосовані у долучених ним судових рішеннях, останні не можуть розглядатися як підтвердження неоднозначного застосування цих положень судами України (ухвали Конституційного Суду України від 24 листопада 2011 року № 59-у/2011, від 28 листопада 2013 року № 61-у/2013).

На час звернення Ускової А. С. до Конституційного Суду України остаточного рішення у її справі не було прийнято, оскільки ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 27 листопада 2013 року судові рішення у справі, в якій вона є стороною, скасовано і справу направлено на новий судовий розгляд до суду першої інстанції. За правовою позицією Конституційного Суду України скасовані рішення не можуть братися до уваги для вирішення питання про наявність підстав щодо практичної необхідності у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України та законів України; оцінювання таких рішень фактично призвело б до перевірки правильності та законності прийнятих рішень у конкретній справі (Ухвала від 30 листопада 2006 року № 15-у/2006).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянки Ускової Анни Сергіївни щодо офіційного тлумачення положень статті 33 Конституції України, статей 65, 156 Житлового кодексу Української РСР, статті 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11 грудня 2003 року № 1382-IV зі змінами на підставі пункту 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ